

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Manninen, R. 2018. Työehtosopimuksista käytiin kova väantö. Toolilainen 2, s. 8-9. Helsinki : Teknillisten oppilaitosten opettajainliitto.

DOI / URL: <http://www.tool.fi/toolilainen-lehti/>

Työehtosopimuksista käytiin kova vääntö

Alkuvuoden kestäneet neuvottelut uusista työehtosopimuksista olivat haastavat erityisesti Sivistystyönantajien kanssa käytyjen neuvottelujen kohdalla. Tilanne johti jopa siihen, että sovintoa jouduttiin hakemaan valtakunnansovittelijan toimistolta. Avaintyönantajien sopimukset sen sijaan syntyivät sopuisasti perinteisemmän neuvottelupöydän äärellä.

Sivistän sopimus

OAJ:n neuvottelijoiden mukaan haasteet Sivistän sopimusten kanssa olivat nähtävissä jo joulukuussa ennen varsinaisten neuvottelujen alkamista. Sivistän lähtökohta oli saada yksityiselle opetuslalle ja yliopistoille selvästi pienemmät palkankorotukset kuin muilla aloilla oli jo saavutettu.

Tämän lisäksi Sivista esitti neuvottelujen aluksi merkittäviä heikennyksiä työehtoihin. Esimerkiksi tekniikan ja liikenteen erityiskirjaukset koskien saatavuuslisää ja aikaan ja paikkaan sitomattoman työn osuutta haluttiin kokonaan pois. Lähtökohta siis oli noin 20 %:n palkanalennus, jotta olisi voitu neuvotella palkankorotuksista. Varsin haastava lähtökohta heti neuvottelujen kärkeen.

Nämä kohtuuttomat heikennykset jummittivat neuvottelut täysin koko tammi-kuun ajaksi. Kaikki opetusalaa koskevat sopimukset umpeutuivat 31.1.

NEUVOTTELUJA JATKETTIIN Sivistän ja pääsopijajärjestöjen (OAJ, JUKO, JHL, Pardia) kesken helmikuun alussa. Sopua

saatu asiallista palkkatarjousta ja Sivistän tavoitteena oli edelleen heikentää työehtoja. Esimerkiksi tekniikan ja liikenteen heikennyksiin OAJ otti jyrkän kannan: niistä ei edes neuvotella.

TILANNE ETENI AINA USEAMPIIN ilmoituksiin työtaistelutoimista. 13.2. JUKO jätti lakkovaroituksen koskien Helsingin yliopistoa ja Helsingin normaalikouluja. 18.2. OAJ, JHL ja Jyty jättivät lakkovaroituksen koskien viittä ammatillista oppilaitosta ja neljää ammatillista aikuiskoulutuskeskusta. Yliopistosektorin pääsopijajärjestöt antoivat lakkovaroituksen 20.2.

NEUVOTTELUJEN PÄÄTTYMINEN ja uhka työtaistelutoimista vei osapuolet valtakunnansovittelijan toimistoon. Sovittelu alkoivat 21.2. sovittelija **Jukka Ahtelan** johdolla. Sopua ei yrityksistä huolimatta löytynyt, työnantajapuolelta ei löytynyt tahtoa sovun löytämiseksi. Neuvottelujen etenemisen vauhdittamiseksi OAJ jätti 25.2. lakkovaroituksen koskien 15:tä Helsingin yksityistä yleissivistävää oppilaitosta. Työriitojen sovittelija **Janne Metsämäki** jätti yliopistoja koskevan sovintoesityksen 27.2. Sivista hylkäsi esityksen, kun taas JUKO, Pardia ja JHL olisivat hyväksyneet sovintoehdotuksen. Tämä johti kolmanteen yli-

ja myös lakkoon. 28.2. Helsingin yliopisto ja Viikin normaalikoulu olivat vuorokauden kestävässä lakossa. Ensimmäistä kertaa historiassa lakossa olivat myös

NEUVOTTELUT JATKUIVAT maaliskuun alussa ja 2.3. sovittelija Jukka Ahtelan esittämä sopimus yksityiselle opetus-alalle hyväksyttiin. Yliopistojen sopimukseen saatiin sopu 6.3. Lakolla ja lakan laajenemisen uhalla oli iso merkitys sovintoesitysten hyväksymiselle.

NEUVOTTELUJEN VIEMINEN sovittelijan toimistoon on aina huonoin vaihtoehto mutta tässä sopimuskierröksessä tämä oli välttämätön toimi hyväksyttävän työehtosopimuksen löytämiseksi. Sovittelijan tekemistä esityksistä ei käydy neuvotteluja – ne joko hylätään tai hyväksytään. Sopimukseen saadut palkankorotukset ovat lähes aina pienempiä kuin normaalineuvotteluihin saadut. Näin kävi tässäkin tapauksessa.

MIKSI SIVISTAN KANSSA käydyt neuvottelut etenivät aina tähän pisteeseen?

OAJ:n puheenjohtaja **Olli Luukkainen** epäilee, että Sivistan pyrkimys yksityisen opetusalan työehtoja heikentämällä oli luoda opetusalan halvemmat kilpailevat työmarkkinat. "Sivistystyönantajien näkemys halventaa suomalaisten opettajien osaamista. Erityisen merkittävää on, että tätä ajaa vahvasti korkeakouluja edustava työnantajajärjestö.

Se haluaa heikentää niiden ihmisten palkkausta ja asemaa, jotka työllään tuottavat korkeaa osaamista maahamme. Tätä pyrkimystä on vaikea ymmärtää", Luukkainen toteaa OAJ:n verkkosivujen uutisessa.

TYÖEHTOSOPIMUSTEN palkankorotukset ja sopimuskaudet selviävät oheisesta taulukosta. Sivistan sopimuksessa olevan optiovuoden palkankorotuksista sovitaan 31.3.2020 mennessä. Sopimuksen palkankorotus on yhteensä 3,00 % ja kustannusvaikutus sopimuskaudella 2,05 %. Tämä siksi, että palkankorotukset eivät tapahdu vuoden alusta. Paikallinen järjestelyerä lasketaan maaliskuun palkkasummasta. Sopimuksen kirjauksen mukaan työnantaja jakaa paikallisen erän henkilökohtaisen suorituksen palkitsemista tukevalla tavalla. Ennen erän jakamista on käytävä neuvottelut jakamisen perusteista luottamusmiesten kanssa.

SIVISTAN TAVOITTEENA oli heikentää merkittävästi tekniikan ja liikenteen opettajien työehtoja. Tähän ei missään tapauksessa oltu valmiita suostumaan. Usein vaikeat asiat siirtyvät sopimuksissa työryhmien työstettäväksi, ja niin kävi tässäkin asiassa. Sivistan sopimukseen liittyy tekniikan ja liikenteen alan erityismääräyksiä käsittelevä työryhmä. Työryhmän tehtävänä on selvittää mahdollisuutta poistaa soveltamisohje, joka koskee sidotun työajan sijoittumista ja sitomattoman työajan osuutta vuosityöajasta. Tämän lisäksi työryhmä selvittää mahdollisuutta poistaa saatavuuslisä.

USEIN VAIKEAT ASIAT hautautuvat työryhmiin. Ennustettavissa on, että näistä heikennyksistä on kuitenkin väentö edessä kahden vuoden päästä. OAJ:n neuvottelijat miettivät jo keinoja, miten valmistaudutaan seuraaviin neuvotteluihin, mitkä ovat ne aseet, joilla heikennykset torpataan. Tässä myös TOOL on kaikin keinoin mukana. Jos kahden vuoden päästä olemme työtaisteluti-

lanteessa, jäsenmäärällä on iso merkitys. Tätä on korostettava uusien toolilaisien hankittaessa!

AVAINAn sopimukset

AVAINA JA palkansaajajärjestöt pääsivät 13.2. neuvottelutulokseen uudesta työehtosopimuksesta. Sopimuksen palkankorotus on yhteensä 3,46 % ja kustannusvaikutus sopimuskaudella 2,27 %. 1.1.2019 toteutetaan paikallinen järjestelyerä, joka on 1,0 % palkkasummasta. Se kohdennetaan ensisijaisesti paikallisten palkkausjärjestelmien edelleen kehittämiseen sekä paikallisten palkkauspäkohtien korjaamiseen. Paikallisen erän jakamisesta tulee käydä neuvottelut työnantajan ja luottamusmiesten kesken. Jos neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, työnantaja päättää paikallisen erän kohdentamisesta peruspalkkojen korotuksiin. Työnantajan on tällöin annettava selvitys erän käytöstä luottamusmiehille. Selvitys on annettava 14.12.2018 mennessä. Jos selvitystä ei ole annettu, tai neuvotteluja ei ole käyty ollenkaan tähän mennessä, maksetaan erä yleiskorotuksena.

TÄSSÄKIN SOPIMUKSESSA on työryhmiä, joista kaksi koskettaa tekniikan ja liikenteen henkilöstöä. Työhyvinvointityöryhmän tehtävänä on selvittää mahdollisuuksia edistää työhyvinvointia ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Tavoitteena on pidentää työuria ja vähentää sairauspoissaoloja. Toinen työryhmistä selvittää mahdollisuuksia uudistaa amk-sopimuksen määräyksiä. Tähän liittyy esimerkiksi palkkausjärjestelmän kehittäminen ja saatavuuslisän laajentaminen koskemaan kaikkia tekniikassa ja liikenteessä opettavia.

Sopimus	AVAINTES	AVAINOTES	Sivista
Sopimuskausi	1.2.2018–31.3.2020	1.2.2018–31.3.2020	1.3.2018–31.3.2020 (optio 1.4.2020–31.3.2021)
1.5.2018	Yleiskorotus 25 €/1,25 %	Yleiskorotus 1,28 %	Yleiskorotus 1,2 % Järjestelyerä 0,3 %
1.1.2019	Järjestelyerä 1,0 %	Järjestelyerä 1,0 %	
1.4.2019	Yleiskorotus 1,2 %	Yleiskorotus 1,18 %	
1.5.2019			Yleiskorotus 1,1 % Järjestelyerä 0,4 %
Yhteensä	3,46 %	3,46 %	3,00 %
Son kauden kustannus	2 27 %	2 27 %	2 05 %